

századokon át mind a mai napig megőrzött és amely a birodalom sorsára igen nagy hatással lesz. Egy nemzet erejét nem a száma ereje, hanem a néptömeg emberi értéke határozza meg. A magyar nép büszke szelleme, amelynek nyomát Európa minden népének történetében fellelhetjük, változatlanul él ma is minden magyar lelkében. Így érthetjük meg a testvér magyar nemzet vig hangos hazaszeretetét, egyhangu lelkesedését, fiai vitézségét, asszonyai önfeláldozó nemeslelkűségét.

— Ma, amikor hadseregünk Galiciában új küzdelmekre készülődik, még korai lenne a háború belső hatásáról beszélni; ma még a hatalmas ellenség a monarchia területén áll és fenyegeti kulturánkat, munkánk gyümölcseit. Seregeinek főerejével ellenünk fordult, azokban az években, mikor mi minden erőnk békés munkának szenteltük, semmiféle eszköztől nem riadt vissza, hogy hatalmunkat, híreinket saját országunkban aláaknázhassa, hű polgárainak gondolkozását megmérgezhesse és az árulók fegyverét fordíthassa ellenünk.

— Mindnyájan tudjuk, milyen sors várna ránk, ha az orosz despota ázsiai hordáit nem tudnánk leverni és visszakergetni; a cárizmus gyűlölete sehol sem vert olyan mély gyökeret, mint éppen Magyarországon.

— A magyarok megértették történelmi hivatásuknak egész óriási jelentőségét és teljes erővel védik Európa határát az ázsiai barbarizmus ellen. Ausztria testvérországának lelkesedését őszinte örömmel nézi és bajtársi szeretettel káltja feléje:

— *Éljen Magyarország!*

— Uj rend a sebesültek elhelyezésében.

Budapestről jelentik: A harcéri sebesültek elhelyezésében eddig az volt a gyakorlat, hogy a magánkórházakba és a kis egyesületi hadikórházakba is közvetlenül a csatátról szállították a katonákat s a szükséges operá-

ciók is ott történtek. Ez a rendszer azonban a járványok behurcolása tekintetében veszedelmes volt. Az Országos Hadsegítő Bizottság kórházi alosztálya tehát elhatározta az affiliális rendszert, ami abból áll, hogy ezentúl a kiskórházakat valamely nagy hadikórházakhoz csatolják, a sebesülteket először a nagy kórházakban helyezik el és onnan a kis kórházakba csak lábadozó állapotban viszik át. Ennek a rendszernek, amit szisztematikusan megvalósítanak az egész vonalon, az a haszna, hogy a kis kórházak számára is biztosítja a tökéletes orvosi ellátást és védelmül szolgál a járványok behurcolása ellen. Az új rendszert a vidéken, tehát Szegeden is meghonosítják.

— Német katonák köszönete Szegednek

Német katonák voltak Szegeden s a germán legények daliás alakjukkal szerte a városban magukra vonták a közönség figyelmét. A szegedi társadalom el is halmozta őket a figyelmesség minden jelével, amit Lázár György dr. polgármesterhez intézett levelükben hálással meg is köszön a Szegedről távozó porosz tisztakar.

Szívünk legmélyéig megindulva mondunk hálát Szeged közönségének mindazon jókért, amelyekben részesítettek. Életünkben még egy országról sem vittünk magunkkal oly kellemes benyomásokat, mint Ausztria-Magyarországról! Büszkéek vagyunk fegyvertársainkra, hogy oldalukon küzdhetünk — hiába jön akkor a nyomorult orosz! Mi, németek, csak az Istentől félünk, a világon más-tól nem s ha csupa ördög jönne ellenünk, — nekünk akkor is győznünk kell! Még egyszer őszinte hála a pompás fogadtatásért. Éljen Ausztria-Magyarország! Éljen Ferenc József király! Éljen Szeged!

HABORUS FELJEGYZÉSEK.

Egy német történelmi könyv beszél el a következő jellemző adatot:

Mikor Napoleon hadaival átvonult Weimar városán, a polgármester a városi tanács élén üdvözölte és szavaiban annak adott kifejezést, vajha ismét béke lenne már. Napoleon erre így felelt:

ságban megjelent, szóról-szóra lefordítom és bemutatom:

80. 8. 14. Táborigi posta.

Drága jó szüleim! Forró küzdelem volt; de győztünk. H-nál ötnapi csatát harcoltunk és a csata a miénk volt. Az orosz Narewa-hadsereg megsemmisült és szétszóródott. Egy egész divízió ágyústól, munióistól, mindenestül fogságunkba került. Nehéz napok voltak számunkra, nagyok nélkülözésekben és fáradalmakban; de elértük, amit akartunk! Összes csapataink páratlan bátorsággal harcoltak és számosan haltak meg hősi halálban a hazáért. Dicsőség emléküknék! Mint igaz katonák estek el, akik teljesítették császáruknak és királyuknak, amit a zászlócsoknál mint ifjú katonák megfogadtak. Megmutatták, hogy bátran tudják feláldozni életüket és nem riadnak vissza semmitől.

Huszonhetedikén és huszonkilencedikén voltam tüzben. Ezredünk ezeken a napokon szerezte babérait. Parancsnokunk valamennyiünket felterjesztett a Vaskereszt-re. Nemsokára hordhatom majd ezt a legszebb katonai díszet. Aug. 27-én harcra vittem zászlómat. De 29-én forró napunk volt. Ez volt a kerékpárszázad napja. Emberfölötti munkát végeztek. Kétszeres ellenség ellen tartották magukat és nem tágitottak a helyről, ahová rendelték őket. Sokat szenvedtek, de valamennyiük feje fölött a dicsőség koronája sugárzik.

— *Amíg az angoloknak elegendő pénzük van arra, hogy a világon a korrupciót terjesszék, addig nem lesz béke a földön.*

A német katonák az egyik orosz fogoly-nál nagyobb pénzüsszeget találtak, melyet az illető úgy szerzett, hogy saját ezredének pénztárát kirabolta. Erre a szegény ördög a háború után odahaza még a hadbírósgár, még pedig, mint egy német élclap tréfásan közli, azért:

— *Mert beleavatkozott feljebbvalóinak hatáskörébe.*

— Bácsmegeye és Zombor főispánja.

A király megengedte, hogy Bácsmegeye és Zombor város főispáni teendőinek ellátásával Purgly Sándor dr.-t, Baja és Szabadka város főispánját bizzák meg.

— A világháború — számokban.

A „Hübner“-féle, nemrégiben megjelent földrajzi statisztikai táblázatokból rendkívül érdekes dolgok állapíthatók meg Európa háborúban levő országairól és népeiről. Először is konstataálhatjuk, hogy Európa területének 73.8 százaléka háborúban áll. A nem európai országok, amelyek egymással szemben állanak, még nagyobb területet jelentenek. Oroszország ázsiai birtoka 17.1 millió négyzetkilométernyi területet jelentenek és ha ehhez hozzávesszük Angliát, Franciaország és Japán területét, valamint Kiautschau-t és Egyiptom-Arábiát, Ázsia területén éppen 23 millió négyzetkilométeren folyik az ellenségeskedés, ami az egész kontinens 53 százalékát teszi. Afrikában a harcban álló államoknak 25.35 millió négyzetkilométer területnyi birtoka van, vagyis a kontinens 80 százaléka. Ausztráliában 95 százalék. Amerikában pedig csak 25 százalék, vagyis a kontinens egy negyede háborús terület. Az egész világ felületén tehát 149.9 millió négyzetkilométeren folyik a háború. Ami a lakosság számát illeti, Európa területén 69 százalék vesz részt a háborúban, az egész világon 890 millió a háborúban egymással álló emberek száma. A külkereskedelem statisztikája is rendkívül érdekes. A behozatal előlött 87 milliárdot jelentett, a kivitel 78 milliárdot tett ki és nem kell feledni, hogy a hadviselő felek behozatala 63 százaléka, a kivitel pedig 60 százaléka az egész világkeres-

Egy katona-levél.

A háborút nem lehet szívjósággal csinalni; a hazavédelemben ölni az első kötelesség.

Van azonban valami, amit a leggyikósabb háború sem tud kioltni a harcosok lelkéből: egy nagy adag gyengédséget, amelyet minden katona külön-külön tartogat magának olyan időkre, amikor meg-megpihenhet a tűzvonal minden irtózatától, s visszagondolhat az otthonvalókra. Ezerszámra olvashatjuk mintha békés idők gyengéd hangján suttognának; óvatos fiúk sorai aggodalmas szülők-höz, szerető férjek levelei bánatos feleségekhez, — csupa igyekvés lelkek megnyugtatóására. Mintha a veszély, a piros halál réme nem fenyegetne egy pillanatig sem. „Jól vagyok“, „semmi bajom“... „voltam tűzvonalban, de ezentúl aligha leszek“... „tartalékcsoportban vagyok“... stb. stb. Hogy a busuló édesanya, az aggódo hitves megnyugodjék és álomra tudja hajtani fejét, mialatt a család hőse ki tudja, milyen srappell-eső vihara felé indul. Ez a katona gyengédsége.

Olvastam azonban egy nagyszerű történetet, amelyben a családnak két hőse indult el a dicső halál útja felé. Az egyik meghalt; ott fekszik a hősök sírjában, a legörökebb, soha fel nem duhható emlékek halma alatt. Maradt a másik, a még élő testvér, akinek az otthonvalókra kellett gondolnia. Megírni a tábori levelet, a mindennapi megnyugtató sorokat, amely így kezdődik: „Drága jó szüleim!“

Ugy, a hogy ez a levél egy német új-

Egy hadnagy néhány emberből álló kerékpárcsoportjával előre ment, hogy kikémlelje az ellenséget. A vitéz csapat egy erdő előtt feküdt. Az erdő szélén állva figyelt vezetőjük. Távesövével kutatta a terepet. Semmi sem mozdul. A kis csapat bátran nyomul előre. Egyszerre csak idegen hangok hallatszanak. Ledobták magukat a földre. A hadnagy óvatosan emelkedik fel, hogy lásson. „Az egész erdő meg van szállva; mindenütt orosz katonák!“ — kiált a hadnagy.

De már nem lehetett hátrálni! Oldalról is orosz katonák álltak. Itt csak győzni, vagy meghalni lehetett. A következő pillanatban már el is érte végzetük. A lövegek záporosóként hulltak... és ők ott feküdtek a halálnak szentelve... Még egyszer megszólal a hadnagy:

— Megsebesültem, a szakasz vezetését a zászlós veszi át...

Többet nem mondott és a táveső kiesett kezéből. És bajtársai kezéből a fegyver! A hadnagy testét három golyó furta át. És ez a hadnagy, drága szüleim, aki mindezt végbevitte, a ti fiatalok volt.

Igy jelenti be egy német katona a szüleinek testvére halálát. És amikor valamelyik ösmerőseinkről, kedves barátunkról, szerető rokonunkról megírják, hogy hősi halált halt, gondoljunk ennek a német katonának a levelére, amely semmivel nem mond többet, mint azok a rövid lapidáris jelentések, — csak ezenkívül még egy fiú lélek gyengédségéről tesznek vallomást.